

Yapı Polisi Komisyonunun Ön Raporu

Hususî Sektöre Ait Bina İnşaatının Durumu ve Kontrolü Hakkında Bir Etüd

Türkiye'de hususî sektörün yaptırmakta olduğu bina inşaatının, medenî milletler seviyesinde bir mertebeye ulaşabilmesi için gerekli tedbirlerin araştırılmasına başlamadan evvel; memleketimizdeki nüfus hareketlerini ve her sene yapılmakta olan inşaatın hacmini, meskenlerimizin nüfus artışı muvacehesinde; miktar ve standartları hususunda aşağıdaki tablo-ları gözden geçirelim.

1) Memleketimizde Nüfus Hareketleri :

İstatistik Umum Müdürlüğünden temin edilen dokümanlara göre 1935 yılından bu yana, sayımlar neticesi elde edilen şehir ve köylerdeki nüfus miktarı esas alınarak, umumi olarak şehir ve köylerde yıllık nüfus artışı nisbetleri hesap edilmiş ve aşağıdaki tabloda bu hususta tekml malûmat toplanmıştır.

lere kayması gayri kabili içtinapdır. Bu sebepten şehir ve köylerdeki nüfus artışı nisbetlerinin 1955 ile 1960 arasında ulaşılmış olan artış nisbetleri altına düşmüyeceği kabul edilerek ilerideki inceleme ve hesaplar bu esasa istinat ettirilmiştir.

2) Şehirlerde Hali Hazır Mesken ve Bina İnşaatı Durumu :

Keza İstatistik Umum Müdürlüğünden bu hususta temin edilmiş olan ve (Belediyelerden alınan ruhsatlara müstenit) malûmata göre 1954 yılından bu yana ev, apartman, ticari ve sınaî, kültürel ve sıhhi v.s. binalar inşaatı ile onarım işlerinin miktar ve değerleri 2 No. lu tabloda gösterilmiştir. (Bak sahife.....)

Bu tabloda, memleketimizde bir serie içinde yapılan inşaat bedelinin 1,5 milyar TL. sını aştığı, mesken inşaatının senelik yeni inşaat ve onarım işlerine ait yekûn bedeli % 71.1 ile % 64 arasında tehavvül et-

yal kifayetsizliği neticesi şehirlerin cazibesine kapılarak vuku bulan mu haceret ve dar gelirli vatandaşların kira bedellerini karşılayamayacak durumda olmaları bulunan gece kon-dular sayısının 240.000 in üzerinde olduğu ve sakinleri miktarının 1,5 milyon civarında bulunduğu bir hakikattir. Gecekondu adedinin senelik artış nisbetinin % 15 ve beher gecekondu vasatı maliyeti olarak 5.000,— TL. kabul edilir ise memleketimizde yılda 180 milyon liranın gecekondu inşaatlarına sarf edildiği tesbit edilmiş olunur.

b. — Diğer Meskenler :

İstatistik Umum Müdürlüğünün büyük şehirlerimizde yapmakta olduğu ve bazılarında netice aldığı istatistiklerden şehirlerimizdeki meskenlerin sağlamlık durumları belirtmek üzere aşağıdaki tablo tertiplenmiştir.

* Boş mesken miktarı yekûn mesken miktarına dahil de-

TABLO : 1

Seneler	Umumi Nüfus yekûnu	Nüfus	Umumi Yekûna nisbet	Artış nisbeti	Nüfus	Umumi yekûna nisbet	Artış nisbeti	Umumi artış nisbeti
1935	16 158 018	3 802 642	23.5		12 355 376	76.5		
1940	17 820 950	4 364 249	24.5	27.8	13 474 701	75.5	17.5	19.7
1945	18 790 174	4 687 102	24.9	14.3	14 103 072	75.1	9	10.2
1950	20 947 188	5 244 337	25 —	22.7	15 702 851	75	21.5	22
1955	24 064 763	6 927 343	28.8	57.1	17 137 420	71.2	17.6	28.2
1960	27 809 831	8 858 347	31.9	50.1	18 951 484	68.1	20.4	29.3

Bu tabloda harp yıllarına tesadüf eden devreler haricinde gerek şehir ve gerekse köy nüfusunda yüksek bir artış nisbetine rastlanmaktadır. Nazarı dikkati çeken mühim bir hususta köylerdeki nüfusun umumi nüfus nisbetinin 1935 ilâ 1960 yılları arasında tedricen % 76.5 dan % 68.1 e kadar düştüğüdür. Bu nisbettteki tedrici düşüşün sebeplerini şu şekilde hülâsa edebiliriz.

Sanayileşme köylerdeki nüfusun bir kısmının şehirlere çekmek-tedir.

Ziraatte makineleşme muayyen vüs'atteki sahada daha az sayıda in-sünün çalışmasını icabettirmektedir.

Köylerdeki nüfus fazlasının zirai sektörde istihdamının fert randımanını düşürmesi neticesi, iktisadî tazyi-kın fertleri bu sahayı terke icbar et-mektedir.

Bu şartlar muvacehesinde ve metodlardaki inkışaf neticesi zirai sek-törde çalışan fertlerin randımanını arttırılması ve köylü vatandaş-da tekevvin eden iş gücünün sınaî sahaya tevcihi ile daha verimli kılın-ması için, köylerdeki nüfusun şehir-

tiği ve yatırımın mühim kısmını teşkil ettiği müşahade edilir.

Bu yıllık inşaat bedeline, Belediyelerce ruhsat verilmeden inşa edilen ve yekûnları küçümsemeyecek olan gece kondu bedelleri dahil de-ğildir.

3) Şehirlerimizde Mevcut Meskenlerin Durumu :

a. — Gecekondu problemi :

Sayın İmâr ve İskân Baka-m Rüşdü Özal'ın Nisan ayı içindeki beyanlarına istinaden başlıca mey-dana geliş sebepleri süratli nüfus artışı karşısında mesken adedinin kâfi miktarda erismemiş olması; köy ve kasabaların iktisadî ve sos-

ğildir.

Yukarıdaki cetveldan anlaşıl-a-cağı üzere çürük ve yıktırılması i-cap eden mesken nisbetinin vasatı % 20 civarında olduğu görülür ki bu miktarın diğer şehirlerimize teş-milde hata olmamak lâzım gelir.

Diğer taraftan İstatistik Umum Müdürlüğünün dokümanlarına na-zaran Türkiye'de şehirlerde 1 360 503, köylerde 2 876 670 aile yaşa-maktadır. Şehirlerde zaruret dolayı sı ile birden fazla ailenin bir mesken de kalabileceği hususu ve bu gibi ailelerin nisbetinin % 5 i geçmiye-ceği kabul edilmiştir. Bu esasa müs-teniden şehirlerimizdeki mesken a-

TABLO : 3

		Mesken adedi				Boş mesken	
Şehirler	Sağlam	Onarı-labilir.	Çürük	Yekûn	Çürük nisbeti	Adedi *	
İstanbul	197 617	59 181	41 181	297 979	% 13.8	5439	
Ankara	54 920	14 880	35 160	104 360	% 33.7	4000	
İzmir	32 460	16 710	21 940	71 130	% 30.9	3540	
Bursa	20 055	11 865	7 575	39 495	% 19.2	765	
	304 445	102 636	105 876	512 924	% 20.6		

KÜLTÜR, SİHİHİ

dedini aile adedinin % 5 eksiği ile 1 292 478 olarak kabul etmek ca- izdir.

Bu demektir ki:
Bugünkü rayiç üzerinden, şehirlerimizde 1960 yılı zarfında yapılmış olan 1.168 milyar liralık mesken yatırımının 2,2 misli olan 2,560 milyar liraya çıkarılması icabetmektedir.

Mesken konusunda elde edilen 2,2 nisbetindeki artışın meskenlerin gayri inşaata da teşmili ile ihtiyaç olan yıllık bina inşaatının tahakkuku için mevcut inşaat malzemesi miktarını 2,2 misline çıkartacak sermaye ve sermaye mallarına, ayrıca bina inşaatında tatbik edilen metodların aynen muhafaza edilmesi ile bugünküne nisbetle yine 2,2 misli fazlalıkta işçiyi ihtiyaç hasıl olacağı görülür.

Bugünkü hali ile bina inşaatı bünyesinde giren malzemenin standardizasyonu mevzuumuz haricinde olmak ile beraber, inşaat malzemesinin evsafının düşüklüğü nazarı itibare alınarak yıllık bina inşaatı ihtiyacı olan iyi kaliteli inşaat malzemesinin ihtiyaca yetecek miktarda hazırlanmasına matuf yatırımlar bedelinin çok büyük bir meblâga ulaşacağı aşikârdır.

Memleketimizde işsizliğin azaltılması bir gayedir. İnşaatımızda tatbik olunan metodlarda işçi ihtiyacını azaaltacak nevden islahat yapılmadığı takdirde, yıllık bina inşaatı ihtiyacını karşılamak üzere geniş mikyasta bir işçi gurubunun istihdam edileceği aşıkârdır.

Bu mikyasta yapılması zaruri bir yıllık yatırımı ve bu yatırımı realize edilebilmesi için lüzum hasıl olan inşaat malzemesi istihsalinin bugünkü hali ile kontrolsüz bırakılması ileride çok daha büyük mahzurların doğmasına ve daha mühim olarak millî sermayenin bedeline sebep olacaktır. Milletçe her sahada muayyen bir plân dahilinde kalkınmaya hazırlanırken, millî gelirimizin mühim bir kısmını mas eden hususî sektörün yapmakta olduğu bina inşaatı yaptırımının esaslı bir organizasyon vasıtası ile kontrol edilmesi zarureti kendini hissettirmektedir.

Bu programın, bugünkü inşaat durumunu karşılama hususunda kifa-yetsiz olan Belediye teşkilâtı vasıtası ile tahakkuk ettirilmesi imkân-sız görülmektedir. Başlıca malî se-bepler dolayısı ile kendinden bekle-nen vazifeleri lâykı ile ifadan uzak Belediye Fen Müdürlükleri yerine, İmar ve İskân Vekâletine bağlı Al-manya'daki (Baupolizei) teşkilâtına müşâbih ve inşaat sahipleri tara-fından inşaat bedelinin muayyen bir nisbeti paranın ödenmesi ile finanse edilecek ve böylece hükûmet ve be-lediyelere malî bir külfet tevliât et-miyecesi bir kontrol teşkilâtının ku-rulması zamanı gelmiş ve hattâ geç-mektedir.

1 AĞUSTOS 1961 - TÜRKİYE MÜHENDİSLİK HABERLERİ

Heyetin teşkili ve kabul muamelâsinin gecikmesi halinde işin kabule elverişli olduğu anlaşılırsa kabul tarihi müteahhidin talep tarihi olacaktır. Geçici kabulde tesbit edilen noksanların, kat'î kabul tarihine kadar tamamlanması caizdir. Ancak idare tarafından bazı noksanların daha evvel ikmalî istenirse, müteahhit bunları istenilen tarihler de tamamlamaya mecburdur. Aksi halde bu mukaveledeki ceza maddeleri bu gecikmelerde de uygulanır.

İşin kat'î kabulü de aynen geçici kabul gibi bir heyet marifetiyle ve geçici kabul tarihinden sonra idarece yapılır.

Kat'î hesapta kesilmemiş her

türlü müteahhidin avans, ceza, malzeme ve sair borç bakiyeleri varsa bunlar müteahhidin teminatından kesilir. Kat'î kabul tutanağının yetki kili makamlar tarafından tasdikini müteakip müteahhidin bütün teminatları kendisine iade olunur.

Madde 21 — İhtilâfların halli :

Bu sözleşme ve tatbikatından doğacak her türlü ihtilâfların halli bu sözleşmenin yapıldığı mahal mahkemelerinde 2490 sayılı kanunun ve Ticaret Kanununun ve Borçlar Kanununun hükümlerine göre hal ve feshedilecektir. İşveren idarelerin kabulü halinde hakem yoluyla ihtilâfların halline gidilebilecektir.

Herhangi bir ihtilâfın tahaddüsü

müteahhide işi durdurmak hakkını vermediği gibi, idareye de tediyele ri yapmamak hakkını vermez.

Madde 22 — Kanunî ikametgâh:

Müteahhit teklif sırasında her türlü tebligatın kendisine resmen yapılmış olduğunu kabul edeceği bir kanunî ikametgâhı idareye bildirmeye mecburdur.

Madde 23 — Bu mukaveleye ekli evrak şunlardır:

- 1) Mukavele projesi
- 2) Fenni şartnameler
- 3) Özel ve genel şartnameler
- 4) Fiat birim cetveli ve analizleri
- 5) Projeler adet
- 6) İşin hususiyetine göre diğerevrak.

BAYINDIRLIK BAKANLIĞI

Karayolları Genel Müdürlüğünden

- 1— Eksiltmeye konulan iş : Giresun içi sahil yolu 1+680—2+224 Km. ler arası Kanalizasyon işi olup keşfi 1.050.000,— liradır.
- 2— Eksiltme günü : 7/8/1961 Pazartesi günü saat 16.00 da Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü binasında Yol Yapım dairesi odasında kapalı zarf usulü ile yapılacaktır.
- 3— Eksiltme evrakı : Vezneye yatırılacak (50,—) elli lira bedele ait makbuz mukabilinde Karayollarının Teknik Hesaplar şubesinden alınacaktır.
- 4— Eksiltmeye girebilmek için :
 - a) 1961 yılına ait Ticaret ve Sanayi Odası belgesiyle usulü dairesinde (45.250,—) liralık geçici teminat vermeleri,
 - b) İsteklilerin en geç 1/8/1961 Salı günü mesai saati sonuna kadar bir dilekçe ile Karayolları Genel Müdürlüğüne müracaat etmeleri (müracaatta genel evrak kaydı tarihi muteberdir ve dilekçelerine 23/3/1961 tarihinden sonra Bayındırlık Bakanlığından alınmış ve B grubundan en az 1.050.000,— liralık müteahhitlik karnesi ile bu eksiltmenin ilân tarihinden sonra alınmış 82.500,— liralık banka referansı, plân ve teçhizat, teahhüt ve teknik personel beyannamelerini eksiksiz olarak bağhyarak bu iş için yeterlik belgesi almaları.
- 5— İsteklilerin eksiltme şartnamesinde verilen izahat dairesinde hazırlıyacakları teklif mektuplarını eksiltme günü saat onbeşe kadar makbuz mukabilinde komisyon başkanlığına vermeleri lazımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez, keyfiyet ilân olunur. (Basın - 11916) — (T.M.H.-13)

BAYINDIRLIK BAKANLIĞI

Karayolları Genel Müdürlüğünden

- 1— Eksiltmeye konulan iş : Kanga şube tesisleri ikmal inşaatı olup keşfi 480.000,— liradır.
- 2— Eksiltme günü : 10/8/1961 Perşembe günü saat 16.00 da Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü binasında Yol Yapım Dairesi Odasında kapalı zarf usulü ile yapılacaktır.
- 3— Eksiltme evrakı : Vezneye yatırılacak (24,—) yirmi dört lira bedele ait makbuz mukabilinde Karayollarının teknik hesaplar şubesinden alınacaktır.
- 4— Eksiltmeye girebilmek için :
 - a) 1961 yılına ait Ticaret ve Sanayi Odası Belgesiyle usulü dairesinde (22.950,—) liralık geçici teminat vermeleri,
 - b) İsteklilerin en geç 4/8/1961 Cuma günü mesai saati sonuna kadar bir dilekçe ile Karayolları Genel Müdürlüğüne müracaat etmeleri (müracaatta genel evrak kaydı tarihi muteberdir) ve dilekçelerine 23/3/1961 tarihinden sonra Bayındırlık Bakanlığından alınmış ve C grubundan en az 480.000,— liralık müteahhitlik karnesi ile bu eksiltmenin ilân tarihinden sonra alınmış 38.400,— liralık banka referansı, plân ve teçhizat, teahhüt, teknik personel beyannamelerini eksiksiz olarak bağhyarak bu iş için yeterlik belgesi almaları.
- 5— İsteklilerin eksiltme şartnamesinde verilen izahat dairesinde hazırlıyacakları teklif mektuplarını eksiltme günü saat onbeşe kadar makbuz mukabilinde komisyon başkanlığına vermeleri lazımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez, keyfiyet ilân olunur. (Basın - 11915) — (T.M.H.-14)

18/2/1961 tarihinden itibaren Odamıza kaydolun üyelerimiz

Sicil No.	Mezuniyeti	Adı, Soyadı	Şube Sıra No.	Şubesi
3720	İ.T.Ü. Ekim/1956	Coşkun Eral	1549	İSTANBUL
3721	İ. Teknik Okulu Şubat/1961	Erol Dülger	1550	İSTANBUL
3722	İ.T.Ü. Haziran/1960	N. Oktay Akmanoğlu	1551	İSTANBUL
3723	İ.T.Ü. Haziran/1960	H. Lütfi Karataş	1553	İSTANBUL
3724	İstanbul Teknik Yıldız Okulu 1959/1960	Asım Hengirmen	1922	MERKEZ
3725	İ.T.Ü. Şubat/1961	Füruzan Girgin	1556	İSTANBUL
3726	İ.T.Ü. Şubat/1961	Yaşar Recep Uçay	1557	İSTANBUL
3727	İ.T.Ü. Haziran/1959	Nuri Yücel Mutlu	1558	İSTANBUL
3728	İ.T.Ü. Şubat/1961	Erol Günsür	1923	MERKEZ
3729	İ.T.Ü. Haziran/1960	Sefa Uysal	1559	İSTANBUL
3730	Michigan Üniversitesi Ağustos/1958	Savcı Başkurt	1560	İSTANBUL
3731	İstanbul Teknik Okulu Mart/1961	Ö. Faruk Alp	1561	İSTANBUL
3732	İstanbul Teknik Okulu Şubat/1961	Muzaffer Sarıtaş	1562	İSTANBUL
3733	Ankara Fen Fakültesi İstanbul Teknik Üniversitesi Şubat/1961	Muhterem Ortaç	1563	İSTANBUL
3734	İ.T.Ü. Haziran/1959	H. Coşkun Erözkan	1564	İSTANBUL
3735	İstanbul Teknik Okulu Şubat/1961	Atila Alpay	1927	MERKEZ
3736	Michigan Üniversitesi U.S.A. Ağustos/ 1957	Bülent Ezal	1928	MERKEZ
3737	İ.T.Ü. İnşaat Fakültesi 1956/1957	Erdal Atayay	1929	MERKEZ
3738	İ.T.Ü. İnşaat Fakültesi Haziran/1960	A. Galip Yorulmaz	338	İZMİR
3739	İ.T.Ü. İnşaat Fakültesi Şubat/1960	İsmail Germenliler	1566	İSTANBUL
3740	Hanover T. Ü. Temmuz/1958	Aydın Karatekin	1931	MERKEZ
3741	Yıldız Teknik Okulu Mart/1961	Mehmet Öksüz	1567	İSTANBUL
3742	İ.T.Ü. Teknik Okulu Ekim/1960	Mehmet Okuyan	1932	MERKEZ
3743	İstanbul Yıldız Tek. Ok. Mart/1961	Oktay Kiremitçi	1568	İSTANBUL
3744	İ.T.Ü. Temmuz/1951	Nabi Taşkınoğlu	1569	İSTANBUL
3745	Teknik Okul Ekim/1948	H. İzzettin Özil	1570	İSTANBUL
3746	İstanbul Teknik Ok. 1959/1960	Kâmil Olgun	1933	MERKEZ
3747	İ.T.Ü. Haziran/1960	Hidayet Akyalı	1571	İSTANBUL
3748	İ. T. Okulu Ekim/1958	Sırrı Birinci	1934	MERKEZ
3749	Manchester Victoria Üniversitesi İnşaat Fakültesi Haziran/1955	Semih Güneken	1572	İSTANBUL
3750	Güney Dakota Eyaleti Koleji Mayıs/958	M. Şevket Şafak	1573	İSTANBUL
3751	Almanya'da Technische Hochschule Darmstadt Mayıs/1960	Lütfi Önsoy	1935	MERKEZ
3752	İ. T. Ü. İnşaat Fakültesi Haziran/1959	Cavit Yılmaz Arıç	1574	İSTANBUL
3753	İ.T.Ü. İnşaat Fakültesi Şubat/1961	İlhan Genç	1575	İSTANBUL
3754	İstanbul Yıldız Teknik Okulu Kasım/959	Zeynel Tiriyaki	1576	İSTANBUL
3755	İ.T.Ü. İnşaat Fakültesi 21/7/1958	Aydoğan Gökakın	1937	MERKEZ
3756	The University of Wisconsin 16 Haziran 1958	Selâhattin İlter	1938	MERKEZ
3757	İstanbul Teknik Ok. 27/4/1961	İlhan Namazcı	1577	İSTANBUL
3758	İ.T.Ü. İnşaat Fakültesi Ekim/1959	Ersen Topses	1940	MERKEZ

YÜKSEK MÜHENDİS

MÜKERREM TAŞÇIOĞLU

HER EB'ADDA BETONARME, PROFİL DEMİRLERİ İLE SAÇ İHTİYAÇLARI-
NIZ İÇİN HİZMETİNİZDEDİR.

TEDİYE KOLAYLIĞI YAPILIR

Tersane Cad. Buğulu S. 20, Galata - İstanbul, Telgraf - Muhataş, Telefon : 44 02 15

(T.M.H. — 12)